

Jesteśmy

JEDNODNIÓWKA OKOLICZNOŚCIOWA – GRA MIEJSKA – PALUCHEM PO MAPIE

Redakcja: Gabriela Sierocińska-Dec, Muzeum Historii Polski w Warszawie, ul. Senatorska 35, 00-099 Warszawa, tel. 0 22 211 9002, fax. 0 22 211 9033, e-mail: biuro@muzhp.pl
 Zdjęcia: Centrum Kultury w Wielichowie, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Zbiory Rodziny Paluchów Projekt graficzny: Felis Fidelis Katarzyna Dinwibel, Jacek Kotela

PALUCHEM PO MAPIE

GRA MIEJSKA

Jest rok 1928. To już dziesięć lat, jak Polska odzyskała niepodległość.

Ten rok obfitował w wiele wydarzeń – w marcu powstało przedsiębiorstwo państwowe Polska Poczta, Telegraf i Telefon, a w grudniu Polskie Linie Lotnicze LOT.

To w tym roku rozporządzeniem prezydenta RP zmieniono odcień czerwieni na polskiej fladze z karmazynu na cynober. Halina Konopacka na igrzyskach olimpijskich w Amsterdamie zdobyła pierwszy dla Polski złoty medal olimpijski, we wrześniu ruszył pierwszy wyścig Tour de Pologne. W styczniu powstała Liga Ochrony Przyrody, w marcu oficjalnie otworzono Warszawski Ogród Zoologiczny, a w czerwcu...

W czerwcu Kazimierz Paluch ruszył w niesamowitą pieszą wyprawę po Polsce. Masz jedyną i niepowtarzalną okazję, by pójść jego śladami.

Jeśli chcesz ruszyć w tę podróż przyjdź na ulicę Senatorską 35 do Muzeum Historii Polski. Tam otrzymasz mapę swojej wyprawy, niezbędny ekwipunek i kilka rad na dalszą drogę.

Kazimierz Paluch (1909–1978) – wielichowianin, członek „Sokoła” i Towarzystwa Młodzieży Polskiej, harcerz. W 1928 r. wyruszył w pieszą wyprawę dookoła Polski.

INSTRUKCJA GRY

- Wyruszasz w podróż po Polsce, śladami Kazimierza Palucha. Masz szansę przeżyć wspaniałą przygodę, poznać wiele ciekawych miejsc i spotkać interesujących ludzi.
- Droga może być trudna, zmieniające się w trakcie podróży warunki atmosferyczne nie ułatwią Ci sprawy. A na dodatek z domu zabierasz tylko niewielki zapas żywności. Aby przeżyć musisz zorganizować sobie jedzenie. Jak to zrobić?
- Za dobrze wykonane zadanie podstawowe otrzymujesz porcję żywności – i jeden punkt.
- Możesz też robić zapasy – wtedy wykonujesz zadania dodatkowe. Za poprawne wykonanie zadania otrzymujesz także 2 punkty.
- Posiadanie odpowiedniej ilości żywności pozwoli Ci podróżować. Aby przejść z miasta do miasta musisz mieć co najmniej jedną porcję żywności.
- Oprócz punktów gry, na trasie twojej wędrowki są miejsca niebezpieczne. Jeśli nie boisz się niespodzianek, chcesz sprawdzić swoją wytrzymałość albo przeżyć coś zaskakującego, wybierz tę drogę. Masz szansę na zdobycie dodatkowych punktów, ale możesz je też stracić. Podjęmiesz ryzyko?

W każdym odwiedzanym przez Ciebie miejscu, za dobrze wykonane zadania, otrzymujesz punkty. Na mecie zostaną one zsumowane, a na Ciebie czeka tytuł **TURYSTY / WĘDRÓWCA / PODRÓŻNIKA** i adekwatna do liczby punktów nagroda.

Wytrwaj! a koniec wojenicy dłużej!

W 526 DNI DOOKOŁA POLSKI

12 kwietnia 1928
20 września 1928

JAK KAZIMIERZ PALUCH PRZEMIERZYŁ KRAJ W X ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

WYSTAWA MUZEUM HISTORII POLSKI

1. START

MUZEUM HISTORII POLSKI, UL. SENATORSKA 35

2. WIELICHOWO

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 75, UL. NIECAŁA 14

F Trafiasz do Wielichowa, rodzinnej miejscowości Kazimierza Palucha. Tutaj pożegnasz się z bliskimi i przyjaciółmi. Spróbuj znaleźć swojego towarzysza podróży. I zrób sobie z nim zdjęcie. Pamiętaj o dobrych butach. Burmistrz Wielichowa wpisuje Ci do pamiętnika słowa otuchy. Przed Tobą niełatwa droga...

WH

- ⊗ Wielichowo – miasto w województwie wielkopolskim.
- ⊗ 1429 r. – lokacja miasta
- ⊗ W 1592 r. Wielichowo otrzymało prawo do trzech jarmarków, a w 1605 r. powstała pierwsza szkoła parafialna.
- ⊗ Na terenie Wielichowa w XVI i XVII w. istniał cech krawców.
- ⊗ W 1863 r. 10 mieszkańców wzięło udział w powstaniu styczniowym.
- ⊗ Wielichowianie uczestniczyli także w powstaniu wielkopolskim. W 1928 r. odbyła się ważna dla miasta uroczystość – sprowadzono prochy 8 powstańców wielkopolskich i pochowano z honorami.
- ⊗ Dzisiaj Wielichowo jest niekoronowaną stolicą Zagłębia Pieczarkowego.

3. KATOWICE

ZACHĘTA, PL. MAŁACHOWSKIEGO 3

F Wyruszasz na południe, po drodze mijasz wieś i miasteczka. Chętnie rozmawiasz z mieszkańcami i zbierasz wpisy do swojego pamiętnika. Niestety Twój towarzysz podróży, Franciszek nie miał w sobie dość siły, by iść dalej. Zostawiasz go, a sam trafiasz na Górną Śląsk. Odwiedzasz powstańców śląskich, słuchasz ich opowieści. Czas upływa Ci bardzo przyjemnie, ale musisz ruszać w dalszą drogę do Krakowa. Po drodze chcesz odwiedzić Podhale. Wędrowni górskie są Twoją pasją, jednak nie możesz się nimi w pełni cieszyć. Rozbolił Cię ząb. Udałeś się do dentysty, który zostawił Ci w pamiętniku następujący wpis: *W podróży przez stolicę skalnego Podhala ustąpił do mego zakładu dentystycznego dla plombowania zębów.*

WH

- ⊗ Pierwsza wzmianka na temat wsi Katowice pojawiła się w 1580 r.
- ⊗ W 1847 r. wjechał do Katowic pierwszy pociąg osobowy.
- ⊗ 1865 r. – lokacja miasta
- ⊗ W 1871 r. powstało pierwsze gimnazjum, w 1895 r. łaźnia miejska.
- ⊗ 3 maja 1921 r., w czasie III powstania śląskiego, miasto zostało opanowane przez powstańców śląskich.
- ⊗ 17 czerwca 1922 r. odbyły się uroczystości przejęcia miasta przez Rzeczpospolitą Polską.
- ⊗ W 1926 r. powstało nowoczesne lotnisko – Katowice – Muchowice.

4. KRAKÓW

ASP, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 5

F Kraków przywitał Cię piękną pogodą. Podobnie jak Kazimierza. Niestety kończą Ci się zapasy żywności, ale to nie jest najważniejsze. Jesteś przecież w Krakowie, mieście trwale związanym z polską historią. Nie możesz się już doczekać, by zobaczyć Kościół Mariacki, Sukiennice i usiąść na chwilę na krakowskim rynku. I wreszcie zobaczysz Wawel – siedzibę królów Polski, ale i miejsce, w którym spoczywają prochy Juliusza Słowackiego.

WH

- ⊗ 1257 r. – lokacja miasta
- ⊗ 1320 r. – W 1320 r. odbyła się koronacja Władysława Łokietka.
- ⊗ W 1364 r. powstała Akademia Krakowska.
- ⊗ W 1558 r. miasto otrzymało pierwszy przywilej na organizację pierwszej poczty na terenie Polski.
- ⊗ W 1781 r. działalność rozpoczął Teatr Stary.
- ⊗ W 1890 r. sprowadzono z Paryża zwłoki Adama Mickiewicza.
- ⊗ W 1919 r. otwarta została Akademia Górnicza.
- ⊗ Od 1921 r. Wawel stał się oficjalną Rezydencją Prezydenta Polski.
- ⊗ W 1927 r. sprowadzono zwłoki Juliusza Słowackiego. W tym samym roku Antoni Wasilewski zaproponował zorganizowanie dorocznego konkursu na najpiękniejszą szopkę bożonarodzeniową, a zwyczaj ten przetrwał do dziś. I codziennie, od tego roku, o 12.00 w eter emitowany jest hejnał z Wieży Mariackiej.

5. WARSZAWA - WYSTAWA

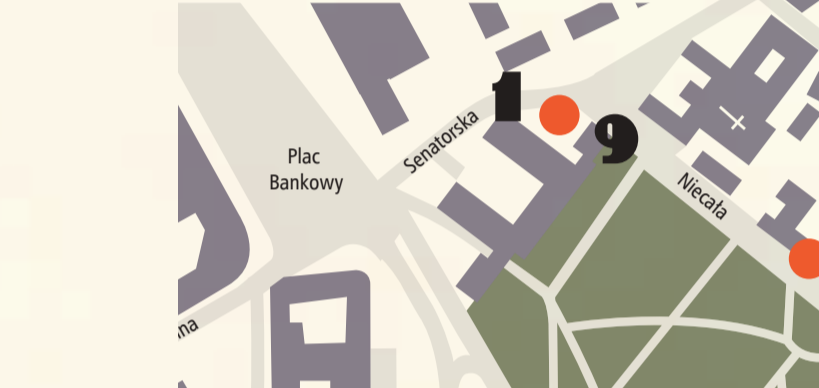
KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE PRZY POMNIKU MIKOŁAJA KOPERNIKA

F Pełen wrażeń, z zapasem obwarunków i z wpisami od krakowskich kwiatów udajesz się w dalszą drogę. Postanowiłeś zmienić nieco wyznaczoną marszrutę, bo dotarły do Ciebie informacje o ciekawej wystawie w Warszawie. Chcesz ją zobaczyć. Nie rozczarowałeś się. Zobaczyłeś, jak wiele ciekawych miejsc w Polsce zostało Ci do obejrzenia. Zastanawiasz się dokąd pójść. Czy wrócić na południe, czy ruszyć na wschód? Gdy siedziałeś nad mapą, podszedł do Ciebie starszy pan. Wdałeś się w nim w miłą pogawędkę. Powiedział Ci, że koniecznie musisz odwiedzić Lwów. Nie potrzeba Ci było długo przekonywać do tego pomysłu. Pożegnałeś się, a sympatyczny pan wpisał parę słów do Twojego dziennika podróży. Idziesz do Lwowa – trzeciego najbardziej zaludnionego miasta w Rzeczypospolitej.

WH

Święto Niepodległości w datach:

- ⊗ 8 listopada 1926 r. – okólnik ministra spraw wewnętrznych skierowany do wojewodów. Zalecano w nim organizowanie uroczystych obchodów w dniu 11 listopada oraz zamknięcie tego dnia urzędów.
- ⊗ 1932 r. – 11 listopada stał się dniem wolnym od nauki.
- ⊗ 1937 r. – ustawa, na mocy której 11 listopada stał się świętem państwowym
- ⊗ W okresie drugiej wojny światowej, jak i później, w PRL, oficjalne obchodzenie Święta Niepodległości było zakazane, a niezależne demonstracje patriotyczne były tłumione.
- ⊗ 15 lutego 1989 r. – święto przywrócone przez Sejm ustawą pod nazwą Narodowego Święta Niepodległości.

LEGENDA:

- F** – fabuła
- WH** – warstwa historycznych ciekawostek
- teren niebezpieczny (mapa)

6. LWÓW

INSTYTUT HISTORICZNY UW, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 26/28

F Niestety pogoda pokrzyżowała Twoje piesze plany. Od kilku dni pada deszcz, drogi są grząskie. Masz kłopoty z poruszaniem się. Burmistrz jednego z miast postanawia ci pomóc i proponuje transport. Wpisuje Ci usprawiedliwienie do pamiętnika: *Z powodu deszczu nie ma możliwości odbywania dalszej podróży pieszo*. Na szczęście, następnego dnia jest lepiej, kontynuujesz wędrówkę. Nie możesz doczekać się wizyty w Lwowie.

WH

- ⊗ Stolica Rusi Halicko-Włodzimierskiej, od ok. 1340, w granicach Królestwa Polskiego.
- ⊗ Kazimierz Wielki, dokonując lokacji miasta, potwierdził prawa mieszkających tu Polaków, Ormian, Żydów, Tatarów, Rusinów.
- ⊗ W 1893 r. otworzono Muzeum Historyczne m. Lwowa.
- ⊗ W 1919 r. powstaje Polskie Towarzystwo Matematyczne.
- ⊗ 22 listopada 1920 r. Józef Piłsudski odznaczył miasto krzyżem Virtuti Militari za bohaterską walkę mieszkańców o polskość Lwowa.
- ⊗ W czasie dwudziestolecia międzywojennego na uczelniach lwowskich wykładali matematycy tzw. lwowskiej szkoły matematycznej m.in. Stefan Banach.

NIESPODZIANKA

(TEREN NIEBEZPIECZNY)

Nastala zima. Temperatura spadła 10 stopni poniżej zera. Pada gęsty śnieg, wieje silny wiatr. Idziesz dalej. Nie wiesz, co Cię czeka... Zastanawiasz się, czy iść dalej, czy może przeczekać zimą u zaprzyjaźnionych mieszkańców Lwowa. Wahaś się. Wreszcie podejmujesz decyzję...

7. WILNO

CENTRALNA BIBLIOTEKA ROLNICZA, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 66

F Po niesamowitych przeżyciach trafiasz do Wilna. Szukasz śladów Adama Mickiewicza. Ogromne wrażenie robi na Tobie *ta, co w Ostrej świeci bramie*. Dziękujesz jej za wybawienie z opresji. Pogoda się poprawia, a Ty masz nowych towarzyszy podróży. Spotkałeś ich po drodze i postanowili iść kawalek z Tobą. Zawsze to jakieś urozmaicenie Twojej samotnej podróży. Wilno przygotowuje się do nowego sezonu piłkarskiego, a Ty niespodziewanie trafiasz na trening jednej z drużyn. Z radością pokażesz im swoje umiejętności lub nauczysz się czegoś nowego.

WH

- ⊗ 1323 r. – pierwsza wzmianka o mieście
- ⊗ 1387 r. – to tu odbyła się uroczystość chrztu Litwy
- ⊗ W 1579 r. Stefan Batory założył Akademię, przekształconą później w Uniwersytet Wileński.
- ⊗ W XIX w. w Wilnie działały organizacje Filomatów i Filaretów
- ⊗ W 1854 wystawiono po raz pierwszy „Halkę” w wersji scenicznej.
- ⊗ W 1922 r., po uchwale Sejmu o włączeniu Litwy Środkowej do Polski, Wilno stało się stolicą województwa.
- ⊗ W 1925 r. do Wilna ze swoim teatrem przeniósł się Juliusz Osterwa.
- ⊗ Od 1928 r. działała tu rozgłośnia Polskiego Radia.
- ⊗ W Wilnie istniało kilka klubów piłkarskich m.in. Lauda Wilno, Strzelec Wilno, Pogoń Wilno.

NIESPODZIANKA

(TEREN NIEBEZPIECZNY)

W Wilnie było bardzo miło, ale czas ruszać w dalszą drogę. Znowu zostałeś sam. Twoi dotychczasowi współtowarzysze zrezygnowali z dalszej podróży. Powiedzieli, że nie dla nich taka mordęga. Podejrzewasz, że wpływ na ich decyzję miała jedna z ostatnich kolacji u miłych gospodarzy na wsi, którzy poczęstowali was kwaśnym mlekiem. Smakowało niesamowicie, wydawało się, że picie mleko ze skwarkami. Byliście trochę zdziwieni, ale nie powiedzieliście ani słowa. Trzeba szanować lokalne zwyczaje kulinarne. Niestety nad ranem gospodyni gorąco Was przeproszała, bo do mleka wpadły karaluchy... Cóż, nie każdy jest odporny na takie przygody... Przed Tobą piękny dworek. Ciekawe, co Cię czeka tym razem?

8. GDYNIA

NAMIOT NA PLACU TEATRALNYM

F Za Tobą kolejne niesamowite spotkanie. Cały czas trudno Ci uwierzyć w to, czego doświadczyłeś. Ale idziesz dalej. Po raz kolejny odwiedzasz szewca – twoje buty, bardziej niż Ty, odczuwają trudy podróży. Ciekawy jesteś jak wygląda Gdynia. Tyle słyszałeś o tym mieście. Ale jeszcze bardziej nie możesz doczekać się widoku morza.

WH

- ⊗ Na pocz. XX w. – kurort nadmorski.
- ⊗ Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości rozpoczęła się budowa portu.
- ⊗ W 1923 r. otwarty został port tymczasowy.
- ⊗ W 1924 r. powstał pierwszy polski jacht klub, którego komandorem został Mariusz Zaruski.
- ⊗ 1926 r. – nadanie praw miejskich
- ⊗ Pierwszy powojenny spis ludności w 1921 r. wykazał 1268 mieszkańców, a po nadaniu praw miejskich było ich już 12 tysięcy.
- ⊗ 1927 r. uruchomienie komunikacji miejskiej

9. POZNAŃ - META

MUZEUM HISTORII POLSKI, UL. SENATORSKA 35

F Jesteś już prawie w domu. Zmęczony, ale szczęśliwy, że udało Ci się pokonać własne słabości i zrealizować swój cel. Twój pamiętnik pęka od wpisów ludzi, których poznałeś. Buty są do wyrzucenia. Już nie możesz się doczekać domowego obiadu, ale Twoja natura nie pozwala Ci zrezygnować z wizyty w Poznaniu.

WH

- ⊗ 1253 r. – lokacja miasta.
- ⊗ Stolica Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
- ⊗ W 1875 roku z własnych składek poznanicy wybudowali Teatr Polski.
- ⊗ W 1871 otwarty został Poznański Ogród Zoologiczny, a w 1922 r. ogród botaniczny.
- ⊗ W 1919 r. otwarty został Uniwersytet Poznański.
- ⊗ W 1920 powstał na terenie Poznania Związek Literatów Polskich, a pierwszym jego prezesem został Władysław St. Reymont.
- ⊗ W 1921 odbyły się pierwsze Targi Poznańskie, początkowo krajowe, a później międzynarodowe.

WYSTAWA PLANSZOWA W 526 DNI DOOKOŁA POLSKI

Niespełna dwudziestoletni Kazimierz Paluch od 12 kwietnia 1928 r. do 20 września 1929 r. w roku dziesiątej rocznicy odzyskania niepodległości, a także 25-lecia „Sokoła” z Wielichowa (woj. wielkopolskie), przeszedł dookoła terytorium II Rzeczypospolitej.

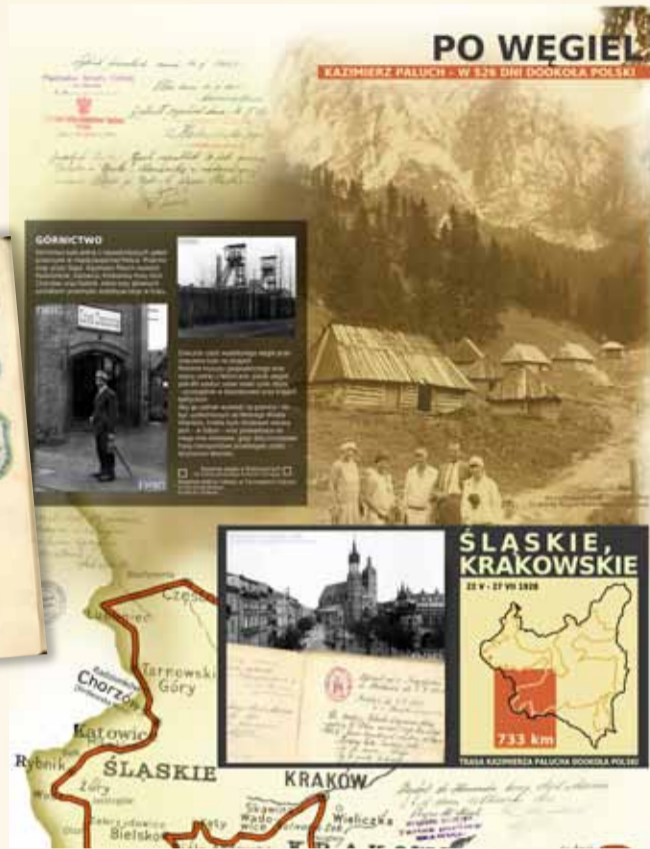
Wyprowa była własną inicjatywą młodego społecznika. Do swego pomysłu zachęcił także druha z „Sokoła” Franciszka Kaczmarka, który jednak z powodu choroby musiał zrezygnować w czerwcu 1928 roku. Celem drogi, jak to młodzi podróżnicy określili w pamiętkowej cegielce, było zbieranie „wrażeń z całej Polski, aby po powrocie do miejsca rodzinnego być przykładnymi wychowawcami-nauczycielami wychowania i przysposobienia młodzieży”.

Przez 526 dni Kazimierz Paluch przebył ponad 6,5 tysiąca kilometrów. Poznawał Polskę, jej krajobraz, ludzi, miasta i wieś, w każdą porę roku. Przebyta drogę dokumentował w pamiętnikach, w których zbierał wpisy, pieczętki, wszelkie potwierdzenia jego pobytu z urzędów, parafii, fabryk, szkół i od osób prywatnych.

▲ Strony z IV tomu pamiętnika Kazimierza Palucha, związane z pobytem podróżnika w fabryce perfum i kosmetyków „Angelus” w Starogardzie, 17 sierpnia 1929
Jedna z plansz wystawy, dotycząca województw śląskiego i krakowskiego ▶

JAK KAZIMIERZ PALUCH PRZEMIERZYŁ KRAJ W X ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Dzięki nim możemy zrekonstruować przebieg wyprawy, jej charakter, wyobrazić sobie sytuacje i zdarzenia jej towarzyszące. Wpisy są też świetnym portretem społeczeństwa II Rzeczypospolitej.

Wystawa planszowa „W 526 dni dookoła Polski” prezentuje wyczyn młodego sokołaka w formie komiksu. Ekspozycja pozwala przyrzeć się wybranym zagadnieniom funkcjonowania odrodzonego państwa, a także przedstawia sposoby obchodzenia Święta Niepodległości w okresie międzywojennym przez rozmaite instytucje, stowarzyszenia oraz pojedynczych obywateli.

WYSTAWA
PLANSZOWA

„W 526 DNI
DOOKOŁA POLSKI”

11 LISTOPADA – 12 GRUDNIA 2011

ul. Krakowskie Przedmieście
(obok pomnika Mikołaja Kopernika)
Warszawa

Muzeum
Historii
Polski

zaprasza na

VI Przystanek Niepodległość

11 listopada 2011 Warszawa **wstęp wolny**

Organizator Patronat Honorowy

Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Bogdana Zdrojewskiego

Prezydenta
m.st. Warszawy
Hanny Gronkiewicz-Waltz

www.muzeumhp.pl

www.dzieje.pl

10.00 - 14.00

Pokaz filmów „Pod wspólnym niebem”
plac Teatralny, ogrzewany namiot

11.00 - 18.00

Gra miejska „Paluchem po mapie”

start (do 16.30) i meta: Muzeum Historii Polski, ul. Senatorska 35

10.00 - 18.00

Przejażdżaka zabytkowym tramwajem

start: pl. Narutowicza

10.00 - 18.00

Przejażdżaka autobusem („ogórkiem”) z przewodnikiem
na trasie od pl. Teatralnego do Belwederu

18.00

Koncert Urszuli Dudziak
plac Teatralny, ogrzewany namiot

Wystawa plenerowa „W 526 dni dookoła Polski”

ul. Krakowskie Przedmieście k. pomnika M. Kopernika, 11.11.-12.12.2011

Sponsorzy

WZBK | Bank Zachodni WBK

Partnerzy

estrada

NAC

ztm

Patroni medialni

gazeta

Gazeta.pl Warszawa

metro

pap

TV P WARSZAWA

RDC

Historia

HISTORIA

INWESTUJEMY W MŁODYCH POLAKÓW

Fundacja Banku Zachodniego WBK

WZBK | Bank Zachodni WBK

Fundacja Banku Zachodniego WBK prowadzi ogólnopolskie programy grantowe dla dzieci i młodzieży oraz inne programy autorskie. Jednym z nich jest e-learning i quiz BITWA WARSZAWSKA 1920.

Wszystkich, którzy chcieliby uzupełnić swoją wiedzę na temat wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku oraz sprawdzić się w tym temacie zapraszamy na stronę www.fundacja.bzwbk.pl lub www.bitwa1920quiz.pl

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

PONAD 150 TYSIĘCY FOTOGRAFII ONLINE WWW.NAC.GOV.PL